

* *ma udział w pokojowym dziele* - chyba ostatnim działaniem na rzecz pokoju była encyklika „*Pacem in terris*” („*Pokój na ziemi*”).

* *poczynił też w liturgii zmiany* - zmiany w liturgii katolickiej zostały ujęte w konstytucja o liturgii „*Sacrosanctum Concilium*”, uchwalonej 4 grudnia 1963 r. (już po śmierci Jana XXIII). Przypisywane są jednak temu papieżowi, jako inicjatorowi II Soboru Watykańskiego - w czasie którego zostały przyjęte.

NOC ŚWIĘTOJAŃSKA NAD ODRĄ

Świętojańskie wianki z nurtem Odry płyną,
by spełniać marzenia wrocławskim dziewczynom.
Jest w nich chłopiec, który bukiet róż przynosi
i bajkowy księżę, co o rękę prosi.

Świętojański ogień na brzeg rzuca cienie.
Tam, gdzie mrok rozświetlą ogniska płomienie,
młodzi się zbierają: chłopcy i panienki.
I łączą się w tańcu. I nucą piosenki.

Świętojański księżyc wody Odry złoci.
Pragnęliby młodzi znaleźć kwiat paproci.
Lecz cóż jest ważniejsze - skarby w obfitości,
czy odnaleźć w życiu bogactwo miłości?

Świętojańską nocą gwiazda z nieba spada.
Odra fal poszumem baśnie opowiada
o nich i o pierwszej zachwycenia chwili,
oraz to, że długo i szczęśliwie żyli.

11.06.2011

SEN

Śniłem w stosownej spoczynku godzinie.
W dziwnym śnie moim, jak na filmie w kinie,
wiele obrazów przed oczyma miałem...
Miasta dni chwały i klęski ujrzałem.
Najpierw tym miastem Piastowie władali.

Później królowie czescy panowali,
Austriacy dwa wieki rządili,
po nich Prusacy do miasta wkroczyli.
I króla Sasów miało za włodarza
i namiestnika Francuzów Cesarza,
a potem Rzeszy stanowiło część...
Po wielu wiekach znów witało Polskę.

Pradawne we śnie oglądałem dzieje,
gdy brzegi Odry porastały knieje.
W drużynie wojów nad tą rzeką byłem
i z Wrocławem nowy gród wznosiłem.
A obok grodu osada wyrosła;
w niej chaty, kramy, warsztaty rzemiosła.
Chrobrzy biskupią stolicą ją głosi
i na ostrowiu tum romański wznosi.
Zwycięskie tutaj prowadzili boje
z armią cesarską Bolesława woje.
Gdzie psy najeźdźców rozwłóczyły ciała,
Psim Polem ziemia nazwana została.
Owa osada bardzo szybko rosła.
Gdy się na lewy brzeg Odry przeniosła,
miasto wielkiego nabrało znaczenia:
wzniesiono nowy rynek, umocnienia.
Tu mistrz, co w gniewie zabił czeladnika,
cudny dzwon odlał - zwan Dzwonem Grzesznika.
Wiedli skazańca. Pośród tłumu stałem
i z Magdaleny głos jego słyszałem.
Ujrzałem w Rynku rajców mordowanych
i buntowników przez kata ścinanych.
Na Solnym Targu stopy się paliły,
a czarownice przy młynie pławiły.

Wciąż nowe drogi w mieście tym tyczo,
przy których piękne budowle wznoszono.
Czasem go plagi dosięgały nowe:
wojny, pożary, powietrze morowe...

Cesarz, co w Wiedniu miał swoją stolicę,
dał temu miastu mądrości krynice;
gdzie zamku Piastów czas mury wykrusza,
staje Kolegium Zakonu Jezusa.
Pruską kasatą Kolegium upada.
Uniwersytet tą budowlą włada.
A tym się bardzo we śnie radowałem,
że polską mowę wśród żaków słyszałem.
W czas, kiedy głośnie armatnie wystrzały
- miast fajerwerków - Nowy Rok witały,
Armia Francuzów do miasta wkroczyła.
Tu Nadwiślańska Legia się rodziła.
Już kolejowe dworce wyrastają.
Niebawem ludzie dziwią się tramwajom.
Wioskę Grabiszyn przemysłową gloszą,
gdy w niej szlachetnych stopów hutę wznoszą.

Ujrzałem miasta powolne konanie
oraz tłum wielki, co szedł na wygnanie
i Jeremiasza lament usłyszałem.
Z księdzem Peikertem razem zapłakałem.
Za odbudowę wzięto się z ochotą.
Wybudowano Barbarę z Dorotą
oraz dla większej jeszcze miasta chwały
Nowy Dwór, Gądów i Kozanów cały.

Pytam się Mistrza, co wokół spogląda
z cokołu w Rynku: Jak Wrocław wygląda?
Co Cię w nim gniewa, a co może wzrusza?
Jakie uczucia żywi Twoja dusza?

Jak mocium panie może zmieścić głowa
Stulecia Hałę i pamiątki Lwowa.
Gdy już krajobraz ten stał się znajomy,
to jeszcze polskie zbudowali domy.

Z uwagą żalów Hrabiego jam słuchał.
Kiedy staruszek już się udobruchał
i gdy mars srogi zniknął z jego twarzy,
popadł w zadumę i wnet się rozmarzył.

Nieraz skrzydlatych przyjmie gości.
Czasami kwiaty ktoś położy.
Inny napisu treść tłumaczy.
Grupa luteran hołd mu złoży;
lecz któż rozumie, co to znaczy.

Polski katolik wie niewiele;
przyklasnął ziemiom odzyskanym,
ma udział w pokojowym dziele,
poczynił też w liturgii zmiany.
Dziś Kościół Jana świętym sławi.
A dla mnie sprawą oczywistą
jest, że choć Odrę błogosławi,
dla wielu został komunistą.

29.04.2014

* **Niechciany pomnik** (moja prywatna opinia) - jedyny w Polsce pomnik papieża Jana XXIII, ufundowany przez władze PRL (choć dziś niektórzy twierdzą, że ze składek społecznych). Odslonięty został 5 czerwca 1968 r., a stoi we Wrocławiu przy ul. św. Marcina.

* ... **kiedy stał w Odrę zapatrzony** - w oddali widział gmach Komitetu Wojewódzkiego PZPR (dziś Instytut Fizyki i Astronomii Uniwersytetu Wrocławskiego).

* **Od Wyspy Tumskiej się odwrócił** - pomnik jest tak sytuowany, że papież ma za plecami tę część Ostrowa Tumskiego, w której znajdują się kościoły i Pałac Arcybiskupi.

* ... **tylko z rzadka gdzieś mignęła sutanna i biel koloratek** - w uroczystości odsłonięcia pomnika brali udział przedstawiciele różnych wyznań, natomiast duchowieństwo katolickie reprezentowali tzw. księżcy PAX-owscy.

* **Władców cecha!** - rządzący w każdej opoce szybko nudzą się „swoimi zabawkami”. Postawienie pomnika Jana XXIII „wbrew klerowi” było taką „zabawką”.

* ... **ma miejsca spotkań rolę** - już w czasach, kiedy byłem „trochę starszą młodzieżą” umawiano się „pod papieżem”.

* ... **lecz kto rozumie co to znaczy** - w luteranckim kalendarzu liturgicznym 3 czerwca (dzień śmierci Jana XXIII) jest obchodzony jako „Wspomnienie Jana XXIII, biskupa Rzymu”.

* **przyklasnął ziemiom odzyskanym** - w czasie jednej z audiencji papież wypowiedział słowa o „ziemiach zachodnich po wiekach odzyskanych”.